No. 3001 Zaterdag 12 Nov. 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

De Kerk en de moderne oorlog

door

FRIEDRICH MUCKERMANN S.J.

[illegible] uitbreken, indien de dieper gelegen redenen niet terzijde gesteld worden".

De moderne oorlog verschilt van de veldtochten uit het verleden, niet alleen op technisch gebied. Hij neemt veeleer het karakter aan, dat met de woorden „totale oorlog" wordt aangeduid. Een grote oorlog zou in onze dagen niet alleen om maatschappelijke belangen gaan. Hij zou evenzeer in verband staan met een sociale crisis in de huidige maatschappij. In een helder betoog zet schrijver het probleem van de moderne oorlog en de gemeenschapsidee van de Kerk uitvoerig uiteen.

Lenin heeft van deze situatie een voorgevoel gehad, toen hij verlangde dat het bolsjewisme er voor moest zorgen, dat de toekomstoorlog tussen enkele staten zou veranderd worden in een burgeroorlog tussen de verschillende landen. Destijds belichtte de Spaanse oorlog, die tevens een wereldoorlog in het klein is, deze toestand. Ook merken we dat de staatslieden bij het benaderen van de machtsverhoudingen niet alleen de blik gevestigd houden op de buitenlandse vijand, maar ook op de innerlijke toestand van het land. De totaliteit van een komende oorlog zou ook [illegible] bereik hebben.

[illegible] dat reeds in het feit, dat [illegible] waardoor de grote massa beheerst wordt zeer verschillend ten opzichte van een oorlog staan. Namen zoals Mekka worden nu weer gebruikt voor zekere steden en waar een Mekka is, daar zal een imperialistische Mohammed wel niet ver te zoeken zijn.

De Katholieke Kerk noemt zich een stad van vrede. Al laat men in Haar leer bij de nuchtere zin voor de dikwijls tragische werkelijkheid ook de mogelijkheid van een oorlog als ultima ratio bestaan, dan is toch de hele dynamiek van deze Kerk gericht op de vrede van de mensen onderling. Indien echter de inzet van de Kerk voor de vrede doeltreffend wil zijn, dan is het noodzakelijk het zeer eigenaardig karakter van de moderne en totale oorlog eens nauwkeurig te onderzoeken. Het is wel mogelijk, dat het een of ander ogenblik een oorlog door de tussenkomst van de Kerk niet meer verhinderd kan worden. In de grond zou er trouwens ook maar weinig mee bereikt zijn, want de nu verhinderde oorlog zal morgen uitbreken, indien de de dieper gelegen redenen niet terzijde gesteld worden. Op deze diepere oorzaken dienen we dus in de eerste plaats ons ook te richten en wel op de sociale en politieke nevenverschijnselen van de moderne oorlogsgebeurtenissen. Wij doen zulks omdat de ons tegengestelde krachten dikwijls het beste tonen welke krachten wij op het spel moeten zetten.

In een treffend werkje van Pater [illegible] de Katholieke idee [illegible] de orde der Jezuïten, wordt het volgende gezegd over de Kerk-idee:

„De idee der Kerk bevat twee ideeën over de eenheid van de mensheid, en heel vanzelfsprekend is voor ons de door ons onderlijnde samenwerking van de goddelijke factor — de verlossing en de genade-wil — met de menselijke factor.

Eerst de idee der genade- en liefdesgemeenschap in den verlossenden God en dan de gemeenschap van als zedelijke wezens door dezelfde kultuurnormen gedwongen schepselen, dus tenslotte een gemeenschap in den enigen Schepper."

In dit boek wordt de humaniteitsidee in heel haar volheid en schoonheid onthuld, doordat ze met de andere ideeën van een ordening der genaden ten zeerste verbonden is.

Wij vragen ons nu af welke van deze beide ideeën van de Kerk door de tijdgeest bijzonder wordt bestreden. Men kan samenvattend zeggen: de strijd gaat in de eerste plaats niet tegen de bovennatuurlijke geheimen van de godsdienst, maar tegen de uitwerking van deze geheimen bij de katholieken niet in de laatste plaats bij het politieke katholicisme.

Een voorbeeld: Het „Schwarze Korps" voert een hevige polemiek tegen de jongste herderlijke brief van de Duitse Bisschoppen. Het is verwonderlijk te zien, hoe dit blad van Himmler zich uit de verlegenheid tracht te redden.

Met statistieken wordt bewezen hoe in de jaren van de republiek van Weimar, elke derde dag een nieuw klooster gebouwd werd in Duitsland. Verder toont men, onder aanhaling van den pater Jezuit Krose aan, dat sedert het aan het bewind komen van Hitler haast iedere dag een klooster ontstaat. Hoe zou het dan niet goed gaan met de kerk?

Hoe kunnen de Duitse bisschoppen nu gewagen van een kerkvervolging wanneer niet elke dag kloosters opgeheven worden, of zoals in die vervloekte bolsjewistische landen de kloosters werden vernield en verbrand, maar nieuwe kloosters ontstaan en wel zoveel als er dagen in het jaar zijn.

Wij willen op deze drogredenen niet verder ingaan, maar er slechts op wijzen, dat aan het slot van de statistiek deze woorden staan:

„De oude heer in Rome weent waarlijk zonder enige reden zijn ogen rood. Daar zijn volgens onze mening andere dingen waar men om klagen kan en zulke kostbare tranen om vergieten. Wanneer de kloostersbroeders alleen maar vroom hun rozenkrans zouden bidden inplaats van deviezen te smokkelen en de hun toevertrouwde kinderen te verleiden, zou zich om hun contemplatieve bedrijvigheid en hun zielverzorging niemand in Duitsland bekommeren. Integendeel, worden ze beschermd tegen alle rustverstoorders" (Commentaar overbodig).

Opvallend is dit: Dat vrome mensen zich terugtrekken in het klooster en dat de Kerk zoveel mogelijk onzichtbaar blijft en haar heilige Geheimen in het verborgene viert, daar heeft de duivel in het tegenwoordige stadium van de strijd niets tegen. Maar de Kerk moet er op letten dat Zij de tweede idee niet tot uiting brengt en optreedt voor de lijdende mensheid.

Wat Zij heeft te zeggen over de persoonlijke vrijheid over Haar opvattingen van huwelijk en gezin, over de vrijheid tot vereniging van de arbeiders, over de opvoeding der jeugd, dat moet Zij maar voor zich houden, dat is humaniteitsgedaas en bolsjewisme, dat is veel erger dan dit alles, want het is politiek katholicisme.

Dat is genoeg voor vandaag. Stof genoeg om over na te denken, vooral voor de „zuiver religieusen" onder ons. Maar de oorzaken van de oorlog kunnen niet terzijde worden gesteld door een Kerk, die uit het openbare leven is verdrongen. Maar wel een Paus die tegen het racisme, het overdreven nationalisme en het uit beide kraters als gloeiende lava opborrelend separatisme strijdt.

Hic Rhoduc, hic salta.

Geestelijke Herbewapening

Een paar weken geleden konden wij in de pers kennis nemen van een merkwaardige oproep, die was ondertekend door een groep van de meest vooraanstaande mannen van Nederland. Merkwaardig vooral om het feit, dat enige eminente Nederlanders, leken, van verschillende richtingen, in navolging overigens van een groep Engelse leiders, het volk wijzen op de gevaarlijke, morele crisis, die de wereld doormaakt, en het daarom oproepen tot een geestelijke herbewapening.

Nog merkwaardiger is, dat onze geëerbiedigde Koningin, van wie de hele leuze uitging: „Le Christ avant tout", door een zeer persoonlijk woord openlijk van hare ingenomenheid met dit streven heeft willen doen blijken.

Het is waarlijk niet de eerst keer, dat er ernstig gewezen wordt op het gevaar, dat de Europese beschaving bedreigt. Vele wijze mannen hebben al vóór jaren de benauwende verschijnselen geanalyseerd en telkens opnieuw de daaronder liggende eigenlijke oorzaken van alle moeilijkheden aangeduid. Wij denken hier op de eerste plaats aan de herhaalde waarschuwingen van het hoogste geestelijke gezag op aarde, van den Paus.

Maar toch is het in hoge mate verblijdend, dat nu ook vele wereldlijke leiders hun gezaghebbende stem laten horen en duidelijk zeggen, waar eigenlijk al die verwarring vandaan komt en dat die moeilijkheden niet zijn op te ruimen door besprekingen alleen.

„Genezing", zo lezen wij in de oproep, „ die meer is dan een bestrijding van de symptomen, kan alleen op moreel gebied gevonden worden."

Wij merken op, dat hier het woord „genezing" wordt gebruikt, waarmee men duidelijk wil laten uitkomen, dat onze maatschappij ziek is, moreel ziek, omdat wij, mensen, ziek zijn. Maar, nu is het voor den wereldsen mens, juist voor hém, zo moeilijk, om dat te accepteren, om toe te geven, dat er iets aan hem mankeert, dat zijn natuur niet in evenwicht zou zijn. En toch voelt hij heel goed, hoe de onrust hem verteert en ziet hij duidelijk genoeg de hopeloze verwarring rondom zich; op godsdienstig terrein, op sociaal gebied, in de politiek, de economie, overal. Hij ziet ook de verschrikkelijke ellende der mensheid, die vloed van bloed en tranen, die in de loop der eeuwen steeds hoger en hoger stijgt; hij kent de voortdurende dreiging van nieuwe oorlogen en revoluties. Oók hij is er ten volle van overtuigd, dat het zo niet langer meer kan duren, dat de golf van barbaarsheid tijdig moet worden gestuit. Maar daarom komt hij nog niet tot de conclusie, dat derhalve in de natuur van den mens de juiste orde moet zijn geschonden, dat alles, wat wij moeten meemaken, weer een verschrikkelijke manifestatie is van de oerschuld der erfzonde. Immers, daar de gehele mensheid zucht onder de gevolgen daarvan, is het voor den ongelovige heel moeilijk vast te stellen, dat de menselijke natuur ziek zou zijn, dat zij een gevallen natuur is. Integendeel is hij er van overtuigd, dat de huidige toestand van die natuur de normale is. Trouwens het zou aan zeer velen niet aangenaam zijn, te geloven in een erfzonde, omdat zij dan als vanzelf ook zouden moeten aannemen, dat sinds de zondeval onzer eerste ouders het vlees begeert tegen de geest en dat de ware orde alleen kan worden hersteld door de beoefening van de christelijke deugden. En daar wil de moderne mens niet aan! Hij hoort niet graag woorden noemen als rechtvaardigheid, matigheid, zelfbeheersing. Zoals het heel de geschiedenis door is geweest, heeft de mens angst voor de genade, omdat hij vreest, dat zijn natuur bij het aannemen der genade haar rechten zal verliezen. De arme mens vecht tegen de barmhartigheid van den goeden God.

Nu menen er velen, dat er met een beetje goede wil heel veel te bereiken zou zijn. Zeer juist, maar dan moet die wil ook werkelijk goed zijn, dus rekening houden met de door God gestelde orde, zo voor zich als voor het gezin alsook voor de maatschappij. Zo zou een oplossing van vele prbolemen, die ons nu beangstigen, niet zo moeilijk zijn, als de mensen elkaars rechten eerbiedigden en wanneer niet de één al bij voorbaat meent meer rechten te hebben dan een ander.

Maar dat is juist de moeilijkheid!

De mens wil zoveel mogelijk van dit leven genieten, omdat hij niet gelooft aan een leven en dood. Maar het natuurlijk gevolg is, dat hij teveel eist voor zichzelf en dat hij andermans rechten niet ontziet. Hij heeft zichzelf tot doel gemaakt, terwijl alléén God, het Begin en het Einde, het grote Doel van de schepping kan zijn. Maar daardoor heeft de mens de juiste, goede en door God gewilde orde verbroken. En het kan dan ook niet verwonderen, dat een grenzenloze verwarring daarvan het gevolg is.

Immers van nature streeft de geest van den mens en zijn wil naar God, den Oneindige: keert nu de mens zich toch af van den Algoede en zoekt hij zijn voldoening bij de schepselen, dan zal een verschrikkelijke onrust hem verteren, hij zal gejaagd worden van het éne geschapen goed naar het andere, van het éne genot naar het andere. Zijn verstand zal hij gebruiken, nu niet meer om de Waarheid te erkennen, maar om telkens nieuwe methoden uit te denken tot een steeds geraffineerder genot, tot onbegrensde vermeerdering van machtsfeer. Door zijn drang naar het oneindige zal de mens als bezeten de verloren rust najagen in de sfeer der eindige dingen. En alle rede verkeert in waanzin.

Wil nu een grondig herstel mogelijk zijn, dan zal dus de mens eerst tot de erkenning moeten komen, dat er aan hem zelf iets hapert, dat hij moreel ziek is, in zover zijn wil niet is ingesteld op het eigenlijke doel der gehele schepping, op God.

En dan behoeft de mens niet beangst te zijn, dat zijn natuur haar rechten zal verliezen, dat hem iets tegennatuurlijks of onnatuurlijks zal worden opgedrongen.

Integendeel, de genade zal de natuur verheffen, zal haar juist volledig tot haar recht doen komen en haar voor onnatuur bewaren. Of zou de Maker der menselijke natuur Zijn eigen maaksel kunnen bederven?

Wat nu de eigenlijke heropbouw, de geestelijke herbewapening betreft, zo kennen wij, katholieken, maar één weg, en die is Christus. Hij is de God-mens, de Verlosser, de nieuwe Adam, uit Wien een nieuwe stroom van leven voortkomt, die nu niet meer vleselijk, maar geestelijk, niet meer slechts natuurlijk, maar bovennatuurlijk de mensheid, die naar Hem wil luisteren, moet doordringen.

Moge deze oproep tot geestelijke herbewapening in steeds breder kringen weerklank vinden! Ongetwijfeld ligt hier voor ons, katholieken, een hoge en gewichtige taak. Een taak, die wij eerst eens beginnen, met onze eigen wapenen goed na te zien, door te overwegen, eerlijk en oprecht, hoe het staat met ons geloof, met onze liefde tot Christus. Wij moeten meer leven uit en volgens ons geloof; dit moet ons leven geheel doordringen. Immers het geloof zonder de werken is een dood geloof.

Dan zal de katholieke kerk nog meer worden een hoog en helder stralend licht, dat velen de weg zal wijzen naar een waardiger en gelukkiger leven.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Wat er onlangs te Wenen is geschied tegenover Kardinaal Innitzer, gebeurt thans, maar nog een graadje erger tegenover de Joden in Duitsland.

De Gezantschapattache in Parijs, die door een Polak geschoten was, is aan de bekomen verwondingen overleden en we hebben reeds in een vorig overzicht onze afkeuring te kennen gegeven over het optreden van een dergelijke heethoofd als deze Poolse jodenjongen, al waren het dan ook zijn ouders zelf, die op een vreselijke wijze van de Nazivervolgingen hadden te lijden.

Maar wat nu de laatste dagen is geschied in Duitsland als represaille, verdient nog veel meer onze afschuw. Alsof alle Joden van eenzelfde mentaliteit zijn bezield als de moordenaar van von Roth, zijn in de laatste dagen in alle plaatsen van Duitsland zo goed als alle Jodenwinkels vernield of ernstig beschadigd. In München was de enigst overgebleven synagoge spoedig het offer van ongetemde Nazis; in Berlijn werden 9 Synagogen verbrand, in Wenen alle, behalve één; en duizende Joden zijn vanzelfsprekend in Schutzhaft genomen of nog erger. Want een Duits bericht uit Wenen, dat aldaar 22 Joden zich gezelfmoord hebben, geloven we maar zo niet; we kennen uit de geschiedenis der Nazis meer zulke zelfmoordberichten, terwijl het later als zeker kwam vast te staan, dat de betreffende personen eenvoudig zijn neergeknald.

Wanneer in werkelijkheid alle Joden een mentaliteit bij zich droegen als de moordenaar van von Roth, dan waren de Nazis nu al lang van de aarde verdwenen geweest.

Men ziet hier tot welk een beestachtige barbaarsheid de Nazibeschaving de mensen voert. Het moderne Duitse Heidendom maakt in werkelijkheid van zijn volgelingen Duitse Heidenen, maar van een nog lager gehalte als de oude Germanen, die tenminste nog om hun natuurlijke deugdzaamheid door de historieschrijvers werden geroemd.

De methode welke in de laatste dagen in Duitsland hebben plaats gehad tegenover de Joden, verschillen niets met de uitspattingen van de communisten in Rusland, Spanje of Mexico.

Wat de Paus indertijd zeide van de gebeurtenissen te Wenen, dat de regering deze door haar hetze zelf had uitgelokt, dat kunnen we ook zeggen van de terreur die de laatste dagen in Duitsland heeft geheerst tegenover de Joden.

Nog een merkwaardigheid komt hier ter sprake. Toen in geheel Duitsland deze onregeldheden uitbraken, heeft de regering bij monde van Minister Goebbels een verbod daartoe uitgevaardigd, wat volgens de Engelse berichten niet het minste effect had. Nog uren later was men bezig aan het plunderen van de winkels zonder dat de politie een hand uitstak.

Was dit besluit van Goebbels dan alleen maar om de schijn voor de buitenwereld te redden? Of hebben de leiders de Nazimannen niet meer in bedwang?

Deze leiders, zullen die thans gezien hebben hoe het Duitse volk dat, momenteel door de rantsoenen honger lijdt, eenmaal hen zal behandelen? En eenmaal zullen doen met de buitenverblijven en jachtsloten en Berghütten van de bonzen, wat nu gedaan is met de Joodse Synagogen?

Uit Turkije wordt het overlijden bericht van Kemal Pascha Ata Turk, de president van de Turkse republiek. Hij was de bevrijder en hernieuwer van Turkije. Geboren in 1879 te Salonika nam hij in 1908 deel aan de Jong Turkse revolutie en was in 1909 chef van de Generale staf, die de tegenrevolutie onderdrukte. In de wereldoorlog vooral, bij Gallipoli toonde hij talenten als veldheer. In 1920 riep hij een nationale vergadering bijeen in Angora en werd tot hoofd van de regering benoemd. In 1922 verdreef hij de Grieken uit Klein Azië, liet de Sultan afzetten en was sindsdien president van de Turkse republiek, welke hij geheel naar Europese leest moderniseerde.

Bij de deze week gehouden verkiezingen in de Ver. Staten zijn de democraten in de meerderheid gebleven, hoewel de republikeinen op verschillende zetels overwinningen hebben behaald. Ook de Gouverneur van de staat New York, waar een hevige strijd gevoerd is, Lehmann, is op zijn post gebleven.

In Engeland heeft Chamberlain een rede gehouden, blijkbaar als antwoord op de heftige rede van Hitler. Cham-

berlain was heel wat beleefder als Hitler, vanzelfsprekend. De as Londen—Parijs is geenszins verzwakt na de onderhandeling in München. En dit werd gezegd, omdat Chamberlain en Mussolini, zonder Frankrijk de Spaanse aangelegenheid daar op de helling hebben gezet. En heel onbegrijpelijk is dit niet.

Waarschijnlijk is de Spaanse burgeroorlog nooit, zelfs niet in zijn oorsprong en zijn eerste ontwikkeling, een zuiver binnenlandse aangelegenheid geweest. Het feit, dat Franco met een geheimzinnig Engels vliegtuig, niet buiten medeweten van officiële Engelse persoonlijkheden, uit zijn „ballingschap" naar Marokko werd gebracht en dat Italië bijna op de dag af gereed stond om de witte assistentie te verlenen, duidt er wel op, dat de draden van het oorspronkelijk complot reeds, zij het dan vreemdsoortige internationale knooppunten hadden. En met de Spaanse roden was het al niet anders gesteld; ook zij kregen, bijna op de minuut, hulp en eveneens georganiseerde hulp wederom van hun beschouwingsgenoten.

Eigenlijk is het toen, om allerlei ideologische, en misschien meer nog om zuiver internationaal-politieke motieven, vreemd gelopen. Het duurde niet lang, of de Spaanse burgeroorlog werd een Brits-Italiaanse strijd om de hegemonie van een dezer beide landen in de Middelandse Zee, om de zee-verbindingen van Frankrijk met zijn koloniën, om de mogelijkheden van steun van de Russische vloot in een eventueel Europees conflict. Religieuse vraagstukken, welke ginds in Spanje uitgevochten worden, spelen voor onze katholieke beoordeling een overwegende rol; maar in de geest van geen der staatslieden hebben zij ook maar 't kleinste plaatsje ingenomen. Dit verklaart ook, dat katholieken hun houding zo verschillend vaststellen, al naar het aspect, dat in hun geest sterker naar voren komt. Inderdaad is de verwarring buitengewoon groot.

Niet echter voor Italië en Engeland. Daar geldt alleen het zuiver-politieke motief, de vraag, wie op de duur de opperheerschappij in de Middellandse Zee zal uitoefenen. Na twee jaar strijd is echter gebleken, dat de tijd nog niet rijp voor een beslissing is. Engeland heeft in volle werkelijkheid nog niet te zeer te vrezen. Italië is nog niet in staat zijn beslissing te forceren. Dat werd reeds in de aanvang van het vorig jaar, toen het Brits-Italiaans gentlemen's agreement getekend werd, aangevoeld. Toen de 16de April j.l. het grote accoord gesloten werd — echter met de voorwaarde, dat het pas in werking zou treden, als het Spaanse probleem was opgelost — besefte ieder, dat de strijd om de hegemonie voorlopig was opgegeven. Spanje had Italië niet gebracht, wat Rome er van verwachtte; wel ondraaglijke lasten, welke na het Abessynische avontuur nog zwaarder gevoeld werden; en de as-politiek, waarvan men niet los kon of kan, had als enig effect, dat de positie van het Derde Rijk, hetwelk als representant van de Germaansheid de innerlijkste tegenstander van de Latijnen is, in Centraal- en Zuid-Oost-Europa, juist in die gebieden, welke Italië voor zich zelf gereserveerd had, onnoemelijk versterkt was. Na de Anschluss van Oostenrijk kwam het accoord van April, na de „Anschluss" van Tsjecho-Slowakije — want daar zal de huidige ontwikkeling practisch op neer komen — nadert de verwezenlijking van dit accoord. Wel met bitterheid moet Mussolini op de weg terugzien, welke hij hand in hand met Hitler heeft afgelegd; en op die weg is voor hem, die tot enigen vriend van Duitsland door Hitler zelf, geproclameerd werd, geen terug meer. Zonder Engeland.

Wij zijn nu zo ver gekomen, dat Italië zijn expeditie in Spanje begint te likwideren; een tienduizend Italianen zijn naar het vaderland teruggekeerd, en daar met overwinnaarsgejubel ontvangen. Waarschijnlijk zal de vreugde over de terugkeer dieper zijn dan alle andere gevoelens. Maar wat alle Italianen zullen hopen en verwachten, is, dat bovenal het geschil met Engeland zo spoedig mogelijk zal verdwijnen. Dat is momenteel, bij de ontwikkeling der Europese politiek, een levensbelang voor Italië.

Wat de Duitsers nooit te horen kregen.

Wat er borrelt onder de oppervlakte.

Anthony Mann, die correspondent van de Daily Telegraph Post te Berlijn is geweest, heeft in zijn blad een belangrijk artikel over de toestanden in Duitsland.

Het Duitse volk heeft zich nooit de vraag gesteld over de kansen op succes, die het zou hebben, indien Duitsland in oorlog ware gekomen met Engeland, Frankrijk, Tsjecho Slowakije en met misschien nog meer naties. Het Duitse volk heeft n.l. nooit mogen weten, dat de mogelijkheid daarvan zelfs maar bestaan heeft. Geen woord heeft men in Duitsland ervaren van de militaire en maritieme toebereidselen, door Engeland en Frankrijk gemaakt, om de Tsjechische regering te hulp te komen voor het geval, dat de onderhandelingen zouden mislukken. Wel heeft Chamberlain in de Duitse pers en in de Duitse radio voortdurend lof geoogst, omdat hij „een scherpzinnig staatsman is, die poogt de Praagse bolsjewiki tot rede te brengen". Het feit, dat er principiële verschillen van inzicht geweest zijn tussen Chamberlain en Hitler, is in geen enkel Duits blad vermeld. Slechts een kleine minderheid in Duitsland, n.l. diegenen, die Engelse of Franse bladen kunnen lezen, voorzover die tenminste nog mogen verkocht worden, kent de gevaren, die dreigen, maar zij durven hun mening niet openlijk uitspreken, en de gewone mensen moeten zich maar tevreden stellen met nazi-kranten.

Toch zijn al maanden lang de Duitsers en vooral de Berlijners en de inwoners van de andere grote steden vervuld van oorlogsvoorgevoelens. Deze worden verspreid door ondergrondse communicatie. **Er heerst vrees voor een vernietigende ramp op grote schaal, welke het Rijk sociaal, economisch en politiek te gronde zou kunnen richten.**

De Duitse bourgeoisie bestaat uit twee delen: aan de ene kant de ongeveer 2 millioen nazi-ambtenaren — lieden, die door het nationaal-socialisme uit armoede en onbekendheid zijn gekomen tot posities van macht en overvloed — en daarnaast de zeer vele millioenen gewone mannen en vrouwen, die een vaag wantrouwen koesteren voor de voortdurende herrie en ophakkerij van het nationaal-socialisme welke millioenen enkel maar wensen met rust te worden gelaten en welke droefgeestig verlangen naar de terugkeer van wittebrood, volle melk en volop niet-sterke boter.

Naast deze groep die bezield is door een vaag wantrouwen, zijn er nog andere elementen aanwezig, die ondergronds regeren. Want er zijn verscheidene redenen voor wantrouwen in de regering: de pogingen om de werkloosheid te bestrijden door het ter hand nemen van een groot aantal economisch niet te rechtvaardigen en daarbij schandelijk laag betaalde werkjes; de onderdrukking van alle godsdienstvrijheid, die allernoodlottigst gewerkt heeft op de katholieken in Beieren en Oostenrijk, de herendiensten, waartoe duizenden mannen en zoons zijn geprest, die tevoren nog nooit handenarbeid hadden verricht, de volkomen onderdrukking van iedere politieke vrijheid en van elk recht tot critiek, al deze factoren hebben het moreel van de middenklasse geschokt.

Onder de arbeidersklasse werken dezelfde krachten, doch nog sterker. Er zijn links staande ondergrondse politieke organisaties en een verboden radiostation roept dagelijks nieuws rond, dat tegen het nazi-regime gericht is, hoe krachtig de Duitse geheime politie dat ook tracht te beletten. De annexatie van Oostenrijk werd met demonstratief enthousiasme ontvangen, dat echter verbazingwekkend kort heeft geduurd. Dat het enthousiasme zo snel vervloog, is een bewijs ervoor, dat de Duitse burger op het ogenblik te veel persoonlijke zorgen heeft, dan dat hij ook nog lang in staat zou zijn zich te verheugen in een nationaal prestige succes.

De stemming van het leger.

Van meer belang dan de stemming onder de burgerij is de stemming van het leger, Duitslands plechtanker. De generale staf van het Duitse leger geeft zich niet aan illusies over. De generale staf is al lang ongerust over het uiteindelijke resultaat van een algemene oorlog, waarin Hitler zijn volk zou kunnen storten. Het wordt algemeen als waar aangenomen, (en de waarheid is gebleken door 't recente ontslag van 'n paar generaals Rd.Am.) dat officieren in de leidende posities tal van malen den leider hun ernstig wantrouwen hebben doen kennen wat betreft de kansen van Duitsland in een oorlog onder omstandigheden, die aanzienlijk ongunstiger zouden **zijn dan die in de oorlog van 1914—'18.**

De stevigheid van de spil Berlijn—Rome voor het geval van een mogelijke wereldoorlog wordt door deze militairen in twijfel getrokken. Niet om politieke doch om militaire redenen. Het aftreden van veldmaarschalk Blomberg was gedwongen. Het schandaal, veroorzaakt door de onjuist gebleken beschuldigingen, door hooggeplaatste nazi-ambtenaren tegen generaal von Fritsch, bleek niet op deugdelijke gronden te berusten, en hoewel Von Fritsch naderhand gerehabiliteerd is, liet de zaak bij de oudere officieren een onaangename smaak na, waardoor de bestaande verwijdering tussen leger en partij nog werd vergroot. Generaal Beck, de knapste kop van de generale staf, bood, zo vertelde men, in Augustus aan Hitler zijn ontslag aan op grond van het feit, dat het ondoenlijk was om het Duitse leger in het huidige tijdsgewricht een oorlog te laten voeren op twee fronten. In officiële kringen werd het ontslag tegengesproken. Niettemin bleek Beck verscheiden weken „met verlof" en pas de vorige week werd door de Duitse pers zelf het ontslag erkend.

Zwijgende politieke opposities tegen het nationaal-socialistische regime vindt men niet enkel bij vroegere leden van de ontbonden communistische en sociaaldemocratische partijen, doch ook bij de overblijfselen van de rechtse organisaties is er een rijzende ontevredenheid. De mannen van de ontbonden Stahlhelm, de rechtervleugel van de oudstrijdersorganisatie, hebben Hitler nooit zijn kras optreden vergeven tegen mensen die, naar zij, ex-Stahlhelmers vonden, een betere bejegening van hun land verdiend hadden. Duizenden — misschien millioenen — vroegere aanhangers van de Duits-nationale partij de katholieke partijen en dergelijke organisaties zijn aan de nationaal-socialistische regering gebonden, niet door sympathie, maar door vrees — de vrees van wat er zou gebeuren, indien Hitler ten val mocht komen.

Ten slotte dient in het oog te worden gehouden, dat de nijverheid geenszins van harte meewerkt aan de uitvoering der bepalingen en beperkingen van het vierjarenplan. De beperkingen van de invoer van grondstoffen hebben geleid tot rantsoenering en de fabrikanten zijn gedwongen zich te behelpen met surrogaten, die niet altijd deugdelijk zijn. Industrieëlen, die vroeger hadden gebouwd op een gezonde uitwisseling van in- en uitvoeren, moeten steeds nieuwe paden zoeken, vaak zonder succes. De jongste werkzaamheden voor fortenaanleg en militaire voorbereiding hebben zo grote eisen gesteld aan de arbeidskracht, dat tal van industrieëlen zich gedwongen hebben gezien hun fabrieken vrijwel stop te zetten. De grote verhoging van allerlei belastingen en de ontzaglijke moeilijkheden, veroorzaakt door geldschaarste, zijn van die aard, dat het — **zoals een veelgeplaagd fabrikant onlangs tot Mann zeide — ternauwernood nog de moeite waard is** „zich in het zweet te werken".

CURACAO.

PERRY EN VINES.

Wie ze zijn.

Nu wij door zeer bijzondere omstandigheden in de gelegenheid gesteld zullen worden om deze twee beroemde tennissterren te zien zal het misschien wel zijn nut hebben, het een en ander over deze wereldberoemdheden te vertellen.

Al waren Vines en Perry tot een paar weken geleden de twee beste professional-tennisspelers ter wereld en al wordt propaganda voor hen gemaakt als professional-wereldkampioenen, er is geen twijfel aan, dat voor kenners van de sport het nog steeds de amateur-titels zijn die het zwaarst wegen.

Hoewel Perry misschien meer als een geste tegenover de lesgevende professionals op het laatste moment voor het Amerikaanse kampioenschap heeft ingeschreven en practisch zonder tegenstand gewonnen heeft, en Vines te Wembley in Engeland de wijdse titel van „Professional World Champion" won, betekenen deze professional-titels toch niets bij die der amateur-kampioenschappen en voornamelijk niet bij die der door de amateur „International Lawn Federation" officieel erkende z.g. „international" **kampioenschappen van Engeland, Australië, Frankrijk, Duitsland, Zuid-Afrika en de Verenigde Staten, en van** de wedstrijden om de Davis Cup.

Er bestaat geen enkel wereld-kampioenschap, maar de winnaar van een paar der zes bovengenoemde nationale kampioenschappen wordt natuurlijk in dat jaar beschouwd als de beste speler ter wereld, terwijl de waarde van ieder kampioenschap afhangt van 't meerdere of mindere aantal beroemdheden, dat heeft ingeschreven. De waarde van een professional wordt dan ook geheel en al gebaseerd op zijn amateur-prestaties.

Er hebben altijd niet-amateur tennisspelers bestaan, doch vroeger waren dit uitsluitend tennismeesters, die les gaven voor hun levensonderhoud. Deze tennismeesters, uitzonderingen zoals Kozeluh of Nusslein buiten beschouwing gelaten, konden nooit van de beste amateurs winnen. Officiele wedstrijden konden tussen hen niet uitgeschreven worden, maar in oefenpartijen waren de amateurs steeds „meesters hunner meesters".

Exhibition-tennis zoals wij het nu zullen meemaken, begon voor het eerst in het jaar 1926, toen een zekere Mr. Pyle, die van tennis heel weinig afwist, een tournee begon met wijlen Suzanne Lenglen (de beste speelster aller tijden), Vincent Richards, Howard Kinsey, Mary, Browne en anderen, welke echter na een paar maanden op een groot fiasco uitliep.

Het grote succes van deze exhibitionwedstrijden begon echter toen de beste speler aller tijden, William T. Tilden 2nd, eind 1929 samen met enige zijner vrienden zich uit amateur-tennis terugtrok en op eigen rekening de Ver. Staten en daarna de gehele wereld rondreisde en exhibitions gaf in alle voorname plaatsen.

Niettegenstaande zijn gevorderde leeftijd (geboren in 1893) wist Tilden zijn suprematie te behouden gedurende 3 á 4 jaren, totdat H. Ellsworth Vines Jr. (geboren in 1911), de jongen uit Pasadena, Californië, een wereldvermaardheid verwierf en slagen beheerste, voornamelijk de service, zoals men nooit te voren gezien had. In 1931 en 1932 won hij de amateur-kampioenschappen der Ver. Staten, in 1932 dat van Engeland te Wimbledon, terwijl hij voorts een goed figuur sloeg in de Davis Cup wedstrijden.

Bij het winnen van zijn laatste Amerikaanse kampioenschap in 1932 heeft hij tennis vertoond dat haast onbeschrijflijk is. De tweede en derde set werden beide beëindigd met zulke geweldige services dat zijn tegenstander, de beroemde Cochet, en de scheidsrechters ze gewoon niet volgen kon. Het was de witte kalk der lijnen die de plekken aanwees, waar de ballen terecht waren gekomen. In 1933 is hij professional geworden en naar men zegt is zijn spel oneindig vooruitgegaan, sinds zijn amateursdagen.

Frederik J. Perry werd in Engeland geboren in Mei 1909 en na wereldkampioen ping-pong (tafeltennis) te zijn geweest, is hij overgegaan tot lawntennis. Sinds hij in 1933 samen met zijn landgenoot Austin de Davis Cup van Frankrijk voor Engeland gewonnen had en deze tot 1936 toe tegen alle aanvallen wist te verdedigen, werd hij op zijn beurt gehuldigd als de beste amateur-speler ter wereld. Hij heeft o.a. de Engelse kampioenschappen gewonnen in 1934, 1935 en 1936; die van de Ver. Staten in 1933, 1934 en 1936 en zo nu en dan ook die van Australië en Frankrijk. Perry was de tweede amateur-speler (niet de eerste) die drie (niet vier) kampioenschappen tegelijk op zijn naam had. De eerste was Crawford van Australië.

Eind 1936 werd hij professional en won direct zijn eerste wedstrijd tegen Vines. Dit jaar echter heeft Vines op hun gemeenschappelijke tournee door de Ver. Staten meer partijen gewonnen dan hij. **Er is geen twijfel aan dat zij op dit moment** samen met de Amerikaan J. Donald Budge, die een paar weken geleden professional is geworden, de drie sterkste spelers ter wereld zijn. Men beweert dat Budge, die tot dusver o.a. de enige speler is die de vier grootste kampioenschappen, n.l. dat van Australië, Frankrijk, Engeland en Amerika, in eenzelfde jaar (1938) gewonnen heeft, sterker is dan Vines of Perry, maar we moeten hun eerste ontmoetingen van het volgende jaar afwachten om de bevestiging hiervan te krijgen. In hun amateursdagen heeft Perry meer dan eens van hem gewonnen.

Zoals men hier ziet is het dus niet alleen voor tennisliefhebbers, maar voor heel sportlievend Curaçao zaak om dit buitenkansje te benutten en de besten van de besten op tennisgebied hun spel te zien demonstreren. Moge het deze edele sport op Curaçao ten bate komen.

DALOCA.

Dankbetuiging.

Langs deze weg betuigt ondergetekende haar hartgrondige dank aan Dr. van Raalte en Dr. Hugenholtz voor de goede geneeskundige behandeling, en aan de Eerw. Zusters van het St. Elisabeth-Gasthuis voor hun liefderijke verzorging gedurende haar ziekte.

Namens de familie,

Olga May.

Den Heer en Mevr.

Antonio V. Argus de Curiel

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

Alva.

Curaçao 7 Nov. '38.

DE NIEUWE TARIEVEN VAN DE WATERVOORZIENING.

Bij Gouvernementsbeschikking van de 29ste October 1938 zijn de nieuwe tarieven vastgesteld, welke in werking zullen treden op 1 Januari 1939. In deze nieuwe tarieven is rekening gehouden met verschillende desiderata, o.a. betreffende kantoren en winkels, welke door de Staten en de pers naar voren zijn gebracht.

Te prijzen is vooral de kinderaftrek.

Elke abonné krijgt tegelijk met de kwitantie van deze maand de mededeling, dat dit tarief met 1 Jan. in werking zal treden.

We willen hier bijzonder de aandacht op vestigen, dat, wanneer door de abonnés niet tijdig kennis is gegeven van de wens tot afsluiting met ingang 1 Januari 1939; zij automatisch beschouwd worden accoord te gaan met het nieuwe tarief en zij bij de waterleiding ingedeeld worden in de klassen, overeenkomende met de huishuur van het bewoonde perceel.

We willen hier verder nog wijzen op de noodzakelijkheid om de uitstaande rekeningen tijdig te betalen. In de plaatselijke bladen in de maand September, is reeds hierop gewezen. Met ingang van Januari 1939 worden alle uitstaande rekeningen over 1938 verhoogd met ƒ 1.— voor inningskosten.

Zij hebben nog de maand November en December om de achterstallige rekeningen te betalen, zonder de verhoging met ƒ 1.—.

DE CURAÇAOSE MINDERHEDENKWESTIE IN NEDERLAND.

Het nieuwe kiesreglement heeft ook de aandacht van de Nederlandse katholieke pers getrokken.

Zo lezen we in „De Tijd":

Curaçao heeft de laatste decenniën een grote verandering ondergaan. Van een armoedig en vergeten stukje van Gods aardbodem werd het plotseling een welvarend gebied, voornamelijk bestaande van de grootindustrie en de scheepvaart.

De Curaçaose arbeider is te vergelijken met een Nederlandsen arbeider.

Het is dan ook een logische consequentie uit de veranderde omstandigheden, dat de nieuwe Staatsregeling 1936 het Curaçaose volk voldoende rijp achtte, zelf deel te hebben aan het Landsbestuur door middel van verkiezingen voor de Staten.

Tot dan toe was de verhouding altijd dusdanig geweest, dat een zeer kleine groep der bevolking — practisch gesproken de blanke bevolking — de overige ruim negen tienden [illegible] dat het eigenlijke volk totaal niets in de melk te brokkelen had en op alle mogelijke manieren werd onderdrukt.

Op grond van de nieuwe Staatsregeling werd een kiesreglement opgesteld, waarmede de in het vooruitzicht gestelde „medezeggenschap" zou moeten worden verwezenlijkt. Edoch, de eisen van census en ontwikkeling werden zo hoog gesteld, dat het aantal kiesgerechtigden uiterst beperkt bleef.

Het resultaat van de verkiezingen was voor iedereen een verrassing. Niet alleen getuigde de opkomst van een grote belangstelling (practisch is iedereen opgekomen, die niet door verlof, ziekte e.d. afwezig moest blijven). Ook het aantal ongeldige stemmen was minimaal (7 pct.). De gekozen personen bleken alleszins geschikt om als vertegenwoordiger van het volk op te treden en zij hebben in de Staten een uitstekend figuur geslagen.

Op het eiland Curaçao zijn 2260 kiezers. Doch de inheemse bevolking heeft hiervan 895 kiezers of nog geen 40 pct. Er zijn echter 1043 Nederlanders uit Europa en 265 Surinamers, die te zamen dus bijna anderhalf maal zoveel kiezers tellen als de inheemse bevolking zelf.

In de Nederlandse pers is van de aanvang af op het gebrekkige Kiesreglement gewezen en gevraagd om medezeggenschap voor het Curaçaose volk. Dat er ontevredenheid was in Curaçao over dit Kiesreglement werd niet onder stoelen of banken gestoken.

De Gouverneur heeft thans een nieuw ontwerp-Kiesreglement ingediend bij de Staten waarbij een veel eenvoudiger techniek werd vastgesteld en de eisen voor de kiesbevoegdheid aanmerkelijk werden verlaagd.

Tegen dit nieuwe ontwerp [illegible] grootst mogelijke minderheid in de Staten (7 van 15 leden), vertegenwoordigers van die kleine groepen, die vroeger het monopolie hadden op economisch en politiek gebied, bezwaar gemaakt. Hetgeen begrijpelijk is: hoe meer invloed aan het volk wordt toegekend, des te minder kans bestaat er, dat die oude patriarchale toestanden terugkeren.

Deze grootst mogelijke minderheid stelt het voor, alsof het een godsdienstkwestie is. Maar dat is de kwestie niet: het gaat erom, of men de vooruitgang van het volk ook staatkundig wil erkennen. Of men datgene, waartoe men de Nederlanders in Europa wèl in staat acht, ook wil toevertrouwen aan een door census en capaciteiten nog geselecteerde groep Curaçaoënaars.

Het is goed, dat men in Nederland weet, waarom het hier gaat. Niet alleen omdat het opperbestuur over Curaçao in Nederland ligt, doch ook omdat wij weten, dat Nederland volop belangstelling toont voor zijn jongeren broer, de Nederlandse Antillen.

REISPROGRAM ONDERZEEERS.

In de afgelopen periode van oorlogsgevaar werd de groep onderzeeboten, bestaande uit Hr. Ms. „O 12" en „O 15", naar Curaçao gedirireerd, om de verdediging van Ned.-West-Indië te [illegible]

20 October is de groep, welke onder bevel staat van den luit. ter zee 1ste kl. G. B. M. van Erkel, te Curaçao aangekomen. De onderzeeboten blijven tot na aankomst van Hr. Ms. kruiser „Gelderland", om 18 November de thuisreis te aanvaarden.

Voor laatstgenoemde reis is het volgende programma vastgesteld:

Vertrek Curaçao Vrijdag 18 November; aankomst S. Juan de Porto Rico Maandag 21 November; vertrek Woensdag 23 November; aankomst Ponta Delgada Maandag 5 December, vertrek Woensdag 7 December; aankomst Nieuwediep Dinsdag 13 December.

HET PETITIONNEMENT VOOR HET NIEUWE KIESREGLEMENT.

Woensdagmiddag hebben een drietal leden van het Comité van Actie tot Propagering van het nieuwe Kiesreglement, aan Zijne Excellentie den Gouverneur het resultaat aangeboden van het petitionnement door dit Comité georganiseerd tot onderstreping en duidelijk bewijs, dat de bevolking van Curaçao inderdaad het nieuwe Kiesreglement toejuicht.

De belangstelling voor dit petitionement was zeer groot en hoewel de gestelde tijd van veertien dagen uiterst beperkt was, hebben niet minder dan 3500 mannelijke Nederlanders en Nederlandse onderdanen dit petitionnement getekend. Onder de ondertekenaars bevinden zich tientallen intellectuelen, voorts talrijke kooplieden, ambtenaren en onderwijzend personeel, geëmployeerden, plantagebezitters, ambachtslieden en arbeiders. Van eenzijdigheid kan men deze demonstratie niet beschuldigen!

Voorts overhandigden de afgevaardigden aan den Gouverneur een gedocumenteerd adres, waarin verschillende, deels simpele, deels demagogische onwaarheden worden recht gezet, die er in verband met het nieuwe ontwerp-Kiesreglement door de zich „vooraanstaand" noemenden zijn gedebiteerd.

EEN PERSSTEM UIT SURINAME.

Het niet-katholieke Surinaamse blad „De West" neemt in haar kolommen van 24 October over het artikel van de Amigoe, waarin indertijd de actie der minderheden werd uiteengezet.

Enkel deze commentaar schrijft het blad er onder:

„Wij achten het belangwekkend, en „ook enigszins angstwekkend".

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Mej. C. M. A. Eldermans is benoemd tot tijdelijk schrijfster en werkzaam gesteld ter inspectie der belastingen.

Mej. A. E. Vinck, is benoemd tot tijdelijk schrijfster en werkzaam gesteld op het kantoor van het Hoofd van het Kadaster tevens Hypotheekbewaarder op Curaçao.

Aan den klerk ten parkette van den Procureur-Generaal W. C. de Haseth is wegens andere redenen dan ziekte, een-en-twintig dagen vrijstelling van dienst verleend.

Aan den veldwachter in het 2de district op Curaçao P. J. Cratz, is met ingang van de 1ste December 1938 wegens langdurige onafgebroken dienst, twee maanden binnenlands verlof verleend.

Aan den klerk ten kantore van den Ontvanger op Aruba, G. van der Weide, is wegens andere redenen dan ziekte, veertien dagen vrijstelling van dienst en in aansluiting daaraan twee maanden binnenlands verlof verleend.

Aan de schrijfster ten burele van de Burgerlijke Stand op Curaçao, Mej. I. M. Muskus, is wegens andere redenen dan ziekte, dertig dagen vrijstelling van dienst verleend.

Met ingang van de 5 de December 1938 is aan hoofdcommies ter Gouvernements Secretarie R. F. Boskaljon, wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den brievenbesteller op Curaçao R. P. Profeet, is wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst en in aansluiting daaraan twee maanden binnenlands verlof verleend, met vergunning deze tijd geheel of gedeeltelijk in het buitenland door te brengen.

De heer Leonard van Unen is benoemd tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld op het bureau van het Bevolkingsregister op Curaçao.

De Gouvernements-geneeskundige op Arub, H. Spritzer, is met ingang van de 16 de November 1938 overgeplaatst naar St. Maarten N. G. en belast met een functiën van Gouvernements- aldaar.

Met ingang van de 16de November 1938 is de Gouvernements-geneeskundige op Aruba J. R. Arends, tijdelijk belast met de armenpraktijk in het 4de district en een deel van het 3de district.

De Gouvernements-geneeskundige op St. Maarten N. G., R. D. de la Fuente, is met ingang van de dag dat hij de dienst zal hebben overgedragen, overgeplaatst naar Saba en met ingang van de 5de December 1938, gedurende de vrijstelling van dienst en het verlof van den Gouvernements-geneeskundige aldaar H. L. Chateau, belast met de functiën van gouvernements-geneeskundige op genoemd eiland.

Met ingang van de 7de December 1938 is aan den adjunct-commies op St. Maarten N. G. J. C. Paap, wegens andere redenen dan ziekte, vijf en twintig dagen vrijstelling van dienst verleend met vergunning deze tijd in het buitenland door te brengen.

De heer Mr. Antonius Andrianus Gerard Smeets is benoemd tot Notaris op het eiland Curaçao.

De Directeur van de Openbare Gezondheidsdienst is gedurende de vrijstelling van dienst en het verlof van den Gouvernements-veearts, belast met de waarneming der betrekking van Gouvernements-Veearts alhier.

Aan den seiner bij de Lands Radio dienst alhier C. D. van der Horst, is wegens andere redenen dan ziekte, 18 dagen vrijstelling van dienst verleend met vergunning deze tijd in het buitenland door te brengen.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

WIJZIGING VERTREKTIJD K.L.M. CORO-DIENST.

Van de K.L.M. vernemen wij, dat de dienst naar Coro op Dinsdag en Donderdag vanaf 17 dezer instede van om 10.30, zoals in de dienstregeling aangegeven staat, voortaan om **10 uur** zal vertrekken.

Het vertrek uit Coro naar Curaçao blijft evenals voorheen op 11.30 bepaald.

DUITSE BERICHTGEVING OVER DE ANTI-SEMIETISCHE UITBARSTINGEN.

We kunnen geen woorden van verachting vinden tegenover de mentaliteit, waarin het Duitse Transoceaan bureau, volgens de Beurs, mededeling deed van de antisemietische uitbarstingen.

We hebben daarin onderstreept:

„**Toen** eenmaal **alle** Joodse zaken ge„**heel** of **gedeeltelijk** waren vernield, „gaf minister Goebbels het bevel om „te stoppen en zeide, dat het Duitse „volk thans genoeg uiting had gege„ven aan gevoelens van verontwaar„diging."

In welke Staat van enige beschaving is zo iets mogelijk? Dat de officiele instanties het volk laat begaan om op dergelijke wijze verontwaardiging te uiten.

Maar nog erger!

„In Wenen nam gouwleider Buer„ckel zelf de leiding van de relletjes."

„De aktie was zo **humaan(!)** dat men „overal op Joodse eigendommen had „voorzien en niet op het leven van de „Joden. De demonstranten legden een „**buitengewone** discipline aan de dag, „door zich althans zo te **beheersen**, dat „men **niet** tot moord en doodslag over„**ging**."

Niettegenstaande deze „humaniteit" en deze „buitengewone discipline", waardoor het leven dus der Joden veilig was, sluit toch het bericht met de mededeling:

„Duizenden Joden werden dadelijk „in hechtenis genomen en opgesloten „teneinde hun leven te beschermen te„gen de demonstranten."

Er behoeft niet veel gecommentarieerd te worden op dit staaltje van **Nazicultuur.**

Filmbespreking.

JUNGLE LOVE (Cinelandia).

Liefde in de wildernis is een van die romantische kleurenfilms, spelende in een tropische omgeving, waarmee we de laatste tijd uit Hollywood méér worden vergast. Het sprookje is oud; alleen komen de ridders per vliegmachine en de betoverde jonkvrouwe is wat erg primitief.

Maar alles komt terecht.

Voor mensen met meer fantasie dan critische zin (en ook voor anderen, ter afwisseling) een ontspanning in de gevaarlijke avonturen, die de nuchterheid van het alledaagse leven doen verdwijnen.

X.

HISTORY IS MADE AT NIGHT. (Roxy).

Een vrouw wordt in haar Parijse hotelkamer aangerand door den chauffeur van haar man, welke chauffeur daartoe gehuurd is door den aimabelen echtgenoot, die op deze wijze zijn vrouw wil compromitteren. Maar nog voor hij met getuigen op het toneel verschijnt, is de chauffeur reeds door een toevalligen toeschouwer neergeslagen en vindt de echtgenoot een geheel andere situatie als hij verwachten mocht.

De bevrijder met de vrouw verdwijnen, de echtgenoot vermoordt den chauffeur, die zijn taak zo slecht volbracht en de geschiedenis van een nacht is gemaakt.

Dat de bevrijder en de vrouw verliefd op elkaar worden, is wel het minste dat men verwachten mag, maar vooraleer dit paar zijn rust gevonden heeft, moet er nog heel wat gebeuren.

En dat is maar goed ook, anders zouden wij verstoken zijn geworden van de spannende en deels zeer geestige film, die nu volgt.

Charles Boyer speelt op de hem eigen voortreffelijke wijze, hij is een rasartist al zien wij hem liever in een Franse film, waarin hij zich beter kan ontplooien. Jean Arthur staat hem vaardig ter zijde en ook de mindere goden zijn ieder in hun genre voortreffelijk. De film boeit van het begin tot het eind, terwijl de scheepsramp van een suggestieve beklemming is.

K
O
KRO

Via P.C.J. Golflengte 31.28 m. 19.24. — 20.24 Curaçaotijd
Wereldprogramma
Zondag, 13 November 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramofoonmuziek
3. „Verborgen Wijsheid" door Pater Marculphus Heyer O.F.M.
4. Gramofoonmuziek.
5. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlands Kroniek
7. Gramofoonmuziek.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

In Frankrijk is een breuk gekomen tussen Radicaal Socialisten en het Volksfront.

Minister Goebbels ontkende gisteren dat de wanordelijkheden tegen de Joden officieel georganiseerd waren. Hij had eerst zo laat bevel gegeven tot beeindigen omdat hij met de beweging sympathiseerde!

In München hield gouwleider Wagner een grote rede over het gebeurde en waarschuwde aan het slot de katholieken, die beschermers der Joden zijn.

Het te München uitgevaardigde besluit, dat alle Joden de stad zouden moeten verlaten is ingetrokken, daar dit bevel gegeven was door een Nazileider (sic!) die gehandeld had zonder ruggespraak met zijn superieuren. 1400 Joden zijn in München gearresteerd. In Duitsland is aan Joden verboden wapens te hebben.

Tot president van de Turkse republiek werd gekozen Generaal Ismet Pasha. Hij werd in 1884 te Smyrna geboren; versloeg in 1922 de Grieken bij de Zee van Marmara, en is sinds 1923 minister president.

Midden Mei zal het Engelse Koningspaar in Canada arriveren en daarna een bezoek brengen aan Washington. Via Halifax zullen zij weer naar Engeland terugkeren, geexcorteerd door Amerikaanse oorlogschepen.

De British Airways en de Pan. Am. Airways hebben tesamen een dochter maatschappij opgericht voor het transatlantische verkeer.

NEDERLAND.

Overgenomen uit „Beurs en Nieuwsb."

De mogelijkheid, dat ook Holland de diplomatieke betrekkingen met Mexico zal afbreken en zich hierdoor aan de zijde van Engeland zal scharen is niet uitgesloten, nu de Hollandse legatie in Mexico een nota overhandigd heeft, waarin men ogenblikkelijk teruggave van de eigendommen verlangt. Het Mexicaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft de ontvangst van deze nota op korte wijze erkend en voor kennisgeving aangenomen.

Bij de voortgezette algemene beschouwingen stond de Kamer den heer Woudenberg toe om op een nader te bepalen dag den minister van Justitie te interpelleren inzake de autobussen.

Het lid de Visser becritiseerde de buitenlandse politiek van de regering, welke volgens hem te weinig op de collectieve veiligheid is gericht. De binnenlandse politiek had evenmin zijn goedkeuring. Spr. becritiseerde de belastingplannen en vond het werkverruimingsprogram ten enenmale onvoldoende.

De heer Joekes, die den heer Oud als Fractieleider opvolgt, merkte op dat de daden van het kabinet een formatie op positief christelijke grondslag niet rechtvaardigen.

Spr. wees op het belang van rechtsorde in internationaal verband voor de kleine staten. Indien de regering zich vrijheid van handelen voorbehoudt ten opzichte van acties van de Volkenbond, gaat spreker hiermede slechts accoord indien het onbetekenend Volkenbondssysteem nu voor alle omstandigheden wordt verlaten. De Vrijzinnig Democratische kamerfractie zal zich tegen de Defensieplannen niet verzetten. De heer Joekes waarschuwde echter tegen een te zeer opvoeren van het marine materieel, en overbodige uitgaven. Spr. staat geheel afwijzend tegenover de regeringsplannen, doch zal zijn definitief oordeel bepalen tot hij op een aantal vragen, met name over de tarievenbelasting, antwoord heeft ontvangen.

Spr. becritiseerde nog het voor ambtenaren geldende verbod betreffende een pacifistische vereniging.

De heer Schouten behield zich zijn oordeel over de regeringspolitiek op verschillende punten voor, o.a. ten aanzien van de belastingplannen en de werkverruiming.

Verstandige WOORDEN.

Voor het menselijk organisme zijn alle substanties, die het weefsel, de beenderen en het bloed vormen, die levenskracht en energie geven, voedsel. Volgens deze moderne verstandige woorden, is TODDY het beste voedsel waarover de mens kan beschikken, want een kopje TODDY bevat alle nodige substanties om het wonderlijk menselijke machine, dat voortdurend verslijt, te herstellen.

Door TODDY, bent U, klein of groot, geheel gevoed. TODDY is heerlijk, gemakkelijk te bereiden, licht verteerbaar, gemakkelijk te assimileren, zelfs voor de gevoeligste maag, en voor elke leeftijd.

Wat Toddy bevat en doet.

Toddy bevat in zuivere verhouding:

Proteinas — noodzakelijk voor de ontwikkeling der spieren en weefsels;
Koolhydraat — brengt energie voort;
IJzer — vermeerdert de rode bloedlichaampjes;
Organische phosphor — versterkt de hersenen;
Calcium — voor versterking van tanden en beenderen;
Vitaminen — hierdoor werdt de eetlust opgewekt en het organisme versterkt.

Het zou mogelijk zijn de kleur en de smaak van TODDY na te maken; maar de wetenschappelijke samenstelling en de hoedanigheid ervan kunnen niet nagemaakt worden. Daarom is Toddy enig. Toddy heeft en kan geen concurrent hebben.

Slechts 25 cts. per tas, maar is meer waard.

TODDY

VOEDT EN VERSTERKT.

3

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen van "De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO — NOBO

13 Nov. 1938 A-klasse	Hollandia 1 — Transvaal 1 (Elfrink.)	
13 Nov. 1938 Res.A.Klasse	Asiento 2 — Jong Holland 2 (Nevel)	*
20 Nov. 1938 A-klasse	Feyenoord — R.C.C. (Jesurun)	
20 Nov. B-klasse	Atlantico — Sparta (Dania)	*
20 Nov. 1938 Junior-klasse	Hercules — R.C.C. (Casper)	**
27 Nov. 1938 A-klasse	Hercules 1 — Hollandia 1 (Corsica)	
27 Nov. 1938 B-klasse	D.C.C. — Sparta (Nevel)	*
4 Dec. 1938	BONDSOEFENINGEN	
4 Dec. 1938 Junior-klasse	Jong Holland — Scherpenheuvel (Da Costa Gomez)	**
11 Dec. 1938 A-klasse	Jong Holland 1 — S.U.B.T. 1 (Elfrink)	
11 Dec. 1938 B-klasse	Atletico — Jong Curaçao (Ercol)	*
18 Dec. 1938 Res.A-klasse	Hollandia 2 — Scherpenheuvel 2 (Joens)	
18 Dec. 1938 B-klasse	Atlantico — Atletico (de Rooy)	*
8 Jan. 1939 B-klasse	Atletico — D.C.C. (?)	*

RIO CANARIO.

13 Nov. 1938 B-klasse	Atletico — Be Quick (Joens)	*
20 Nov. 1938 A-klasse	Asiento 1 — S.U.B.T. 1 (Elfrink)	
20 Nov. 1938 B-klasse	Arsenal — Jong Curaçao (Ercol)	*
4 Dec 1938 Res.A-klasse	Hollandia 2 — S.U.B.T. 2 (Joens)	*
11 Dec. 1938 Res.A-klasse	Hollandia 2 — Hercules 2 (Tuin)	*
18 Dec. 1938 Res.A-klasse	Asiento 2 — S.U.B.T. 2 (Tuin)	
18 Dec. 1938 B-klasse	Atlantico — D.C.C. (Nevel)	*

SCHERPENHEUVEL.

13 Nov. 1938 Res.A-klasse	Scherpenheuvel 2 — Hercules 2 (Ercol)	
13 Nov. 1938 Junior-klasse	R.C.C. — Scherpenheuvel (Pengel)	**
27 Nov. 1938 Res.A-klasse	Jong Holland 2 — Schrepenheuvel 2 (Pengel)	
27 Nov. 1938 B-klasse	Be Quick — Jong Curaçao (Brakke)	*
4 Dec. 1938	GEEN WEDSTRIJDEN.	
11 Dec. 1938 Res.A-klasse	Feyenoord 2 — Scherpenheuvel 2 (Brakke)	
[illegible] Dec. 1938 B-klasse	Atlantico — Hilversum	*
[illegible]	[illegible] (Pengel)	

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 3 uur n.m.
De met ** aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De andere wedstrijden beginnen om 4.15 uur.

Heren Scheidsrechters worden verzocht bovenstaand programma goed na te gaan en ingeval zij aangewezen zijn om een wedstrijd te leiden op een datum, dat zij door werkzaamheden, enz. niet in staat zullen zijn op te komen, zulks tijdig te berichten aan den competitieleider, G. M. Beltram, Bergstraat No. 17, opdat in de vervanging kan worden voorzien. Dit ter voorkoming, dat wedstrijden niet door zullen gaan, wegens niet opkomen van scheidsrechters.

STRAFFEN.

Door het Bondsbestuur is voor 6 maanden overgenomen een schorsing, ingaande 24 October 1938, door de Vereniging TRANSVAAL opgelegd aan haar lid A. LO NING HING (Art. 17 H.R.).

Bij beslissing van de Straf-Commissie zijn de volgende straffen opgelegd: (Art. 13, lid 1, sub e H.R.) E. RIB (R.C.C.) geschorst voor 4 maanden en J. LEONORA (Jong Holland) geschorst voor 6 weken, beide ingaande 19 October 1938.

J. SIMON (Feyenoord) en B. ISENIA (Scherpenheuvel) geschorst voor 1 maand, ingaande 19 October 1938.

M. HERNANDEZ (Feyenoord) en J. COFFIE (Scherpenheuvel) geschorst voor 3 maanden ingaan de 9 Nov. 1938.

De volgende spelers zijn wegens het niet opkomen voor de Bondswedstrijd op 30 October 1938, zonder voorafgaande waarschuwing, op grond van art. 13, lid 1, sub c van het H.R., voor de tijd van 3 maanden, ingaande 31 October 1938, geschorst van deelname aan alle Bondsoefeningen en wedstrijden, met ontheffing gedurende die tijd alle eventuele beklede functies in Bondscommissies, n.l.

J. PINEDO (Hercules), A. SENTIAGO, G. PARDO en H. ROYER (Jong Holland), C. BOSCH (S.U.B.T.) en E. RONDIJK (R.C.C.)

Door het Bondsbestuur is de speler JOHAN MATHILA (Feyenoord) voorlopig geschorst wegens wangedrag tijdens en na de wedstrijd op Zondag, 6 November 1938, tussen Jong Holland en Feyenoord, in afwachting van het in te stellen reglementair onderzoek. (art. 14 H.R.).

De Ver. R.K.V.V. „BLESS OUR YOUNG SPORT", afgekort „B.O.Y.S.", is met ingang van 1 November 1938 toegelaten tot het verband van de C.V.B. en ingedeeld in de B-klasse (Art. 38 lid 2 H.R.). Het Bestuur is als volgt samengesteld:

Voorzitter: J. Smeulders
Secretaris: R. de Rooy (Roodeweg 131)
Penningmeester: F. de Rooy
Commissarissen: A. Jessurun & A. Kaersenhout.

De Ver. TRANSVAAL heeft zich teruggetrokken uit de competitie Reserve A-klasse.

HET BESTUUR.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ N.V.

Afvaarten van Curaçao:

Naar Santa Marta, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Kingston, en Pto. Limon:

ms. „Pericles" (gaat niet naar K'ston)	17 November.
ss. „Costa Rica"	28 November.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

ms. „Colombia"	19 November.
ms. „Pericles"	1 December.

Naar Port au Prince en New York:

ss. „Van Rensselaer"	28 November.
ss. „Oranje Nassau"	19 November.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:

ss. „Cottica"	28 November.
ss. „Van Rensselaer"	18 November.

Naar Pto. Cabello en New York:

ss. „Medea"	[illegible]
ss. „Astrea"	25 November.

Naar La Guaira (direct):

ss. „El Libertador"	23 November.
ss. „El Libertador"	1 December.

Naar Cristobal en Zuid Pacific Kust:

ss. „Ceres"	19 November.
ss. „Bearn"	6 December.

Direct naar Liverpool en Rotterdam:

ss. „Bennekom"	18 November.
ss. „Barneveld"	2 December.

Naar Maracaibo via Aruba:

ss. „El Libertador"	Maandag	14 November	2 p.m.
ss. „Astrea"	Woensdag	16 November	5 p.m.
ss. „El Libertador"	Donderdag	17 November	2 p.m.
ss. „Flora"	Woensdag	23 November	5 p.m.

Naar Bonaire, St. Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:

ss. „Baralt"	19 November.	9 a.m.

Next sailings from CURACAO:

To EUROPE, via Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad and Barbados:

ss. „Sesostris"	Nov. 17
ms. „Cordillera"	Nov. 26
ss. „Feodosia"	Dec. 3
ms. „Phoenicia"	Dec. 14

[illegible]

ms. „Phoenicia" (calling at Aruba)	Nov. 22
ms. „Phrygia"	Dec. 1
ms. „Caribia"	Dec. 8
ms. „Patricia"	Dec. 20

To MARACAIBO:

ss. „Alemania" and ms. „Frisia" in connection with our transatlantic steamers.

Edwards, Henriquez & Co., Curaçao, Tel. 106.

ARUBA TRADING CO., Aruba.

GRACE LINE

(Wijzigingen voorbehouden.)

AFVAARTEN VAN CURAÇAO:

NAAR NEW YORK, via La Guaira, Pto. Cabello, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Kingston, en Cap Haitien:

S.S. „SANTA ELENA"	November 15
S.S. „SANTA ROSA"	November 22
S.S. „SANTA PAULA"	November 29
S.S. „SANTA ELENA"	December 6

Uitsluitend buitenhutten met privé zoetwaterbad.

NAAR MARACAIBO, via Aruba:

S.S. „CISS"	(Vracht alleen)	November 15—16
S.S. „CISS"	„ „	November 22—23
S.S. „CISS"	„ „	November 29—30

S. E. L. MADURO & SONS — Agenten.

Aankomst en vertrek der schepen gedurende de maand November 1938.

12	Fransch	Wisconsin	Cristobal	Le Havre
14	Eng.	Remuera	Panama	Londen
14	Ned.	El Libertador	Aruba—Maracaibo	Aruba—Maracaibo
14	„	Douro	Centraal Amk.	Cristobal
15	Amk.	Santa Elena	New-York	La Guaira
15	Ned.	Basalt	Bonaire	Bonaire
15	„	Midas	St. Domingo	St. Domingo
15	„	Dido	Haiti	Haiti
15	„	Plato	St. Domingo	St. Domingo
16	„	Astrea	New-York	Aruba—Maracaibo
16	Noor	Ciss	Maracaibo	Aruba—Maracaibo.

De laatste woorden van elke schilder:

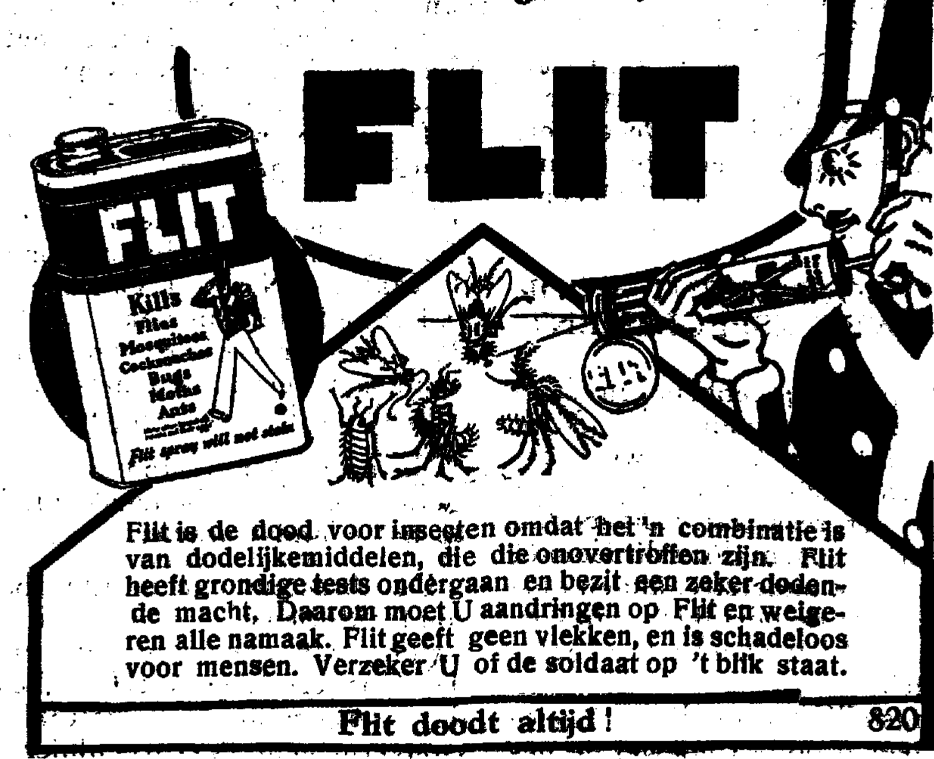

Verf Van Vettewinkel

H. VETTEWINKEL EN ZONEN — AMSTERDAM

VERKRIJGBAAR BIJ DE VOORNAAMSTE VERFHANDELAREN

Waarom inferieure insectenpreparaten niet zo goed zijn als

Flit is de dood voor insecten omdat het 'n combinatie is van dodelijkemiddelen, die die onovertroffen zijn. Flit heeft grondige tests ondergaan en bezit een zeker-dodende macht, Daarom moet U aandringen op Flit en weigeren alle namaak. Flit geeft geen vlekken, en is schadeloos voor mensen. Verzeker U of de soldaat op 't blik staat.

Flit doodt altijd! 820

ASTHMA SLIJM VERWIJDERD IN 3 MINUTEN.

De benauwde en hevige asthma- en bronchitusaanvallen hebben een funeste invloed op het gestel. Zij tasten de gezondheid aan en, verzwakken het hart. Mendaco, het middel van een Amerikaans dokter verwijdert de asthma-slijm binnen 3 minuten, zuivert het bloed en geeft U nieuwe levenskracht, zodat U de gehele nacht rustig slapen kunt. Mendaco heeft een groot succes en doet U gegarandeerd binnen 24 uur rustig en vrij ademhalen. Binnen 8 dagen volledig herstel, anders Uw geld terug voor ledige verpakking. Verkrijgbaar in elke Botica.

DE LIMA EN CO., CURAÇAO.

No. 1.

